

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-18/21 – 1

Υπόθεση C-18/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

12 Ιανουαρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Νοεμβρίου 2020

Αναιρεσείουσα:

Uniqqa Versicherungen AG

Αναιρεσίβλητος:

VU

[παραλειπόμενα]

Στη διαφορά μεταξύ της αναιρεσείουσας, Uniqqa Versicherungen AG, Βιέννη [παραλειπόμενα], και του αναιρεσίβλητου, VU, Kirchweidach, [παραλειπόμενα] Γερμανία, [παραλειπόμενα], όσον αφορά το ποσό των 37.820,91 ευρώ, το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) [παραλειπόμενα] εξέδωσε εν συμβουλία, σε σχέση με την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η αναιρεσείουσα κατά της διατάξεως του Handelsgericht Wien (εμποροδικείου Βιέννης, Αυστρία), δικάζοντας κατ' έφεση, της 16ης Σεπτεμβρίου 2020 [παραλειπόμενα], με την οποία εξαφανίσθηκε η εκκαλούμενη διάταξη του Bezirksgericht für Handelssachen Wien (ειρηνοδικείου Βιέννης, αρμόδιου για εμπορικές υποθέσεις, Αυστρία) της 9ης Ιουνίου 2020, [παραλειπόμενα], την ακόλουθη

Διάταξη

I. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα: [σελ. 2 του πρωτοτύπου]

Έχουν τα άρθρα 20 και 26 του κανονισμού (ΕΚ) 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, την έννοια ότι οι εν λόγω διατάξεις αντιτίθενται στη διακοπή της προβλεπόμενης στο άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού προθεσμίας των 30 ημερών για την υποβολή δηλώσεως αντιρρήσεων κατά ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, όπως η διακοπή αυτή προβλέπεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του αυστριακού Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz (ομοσπονδιακού νόμου περί συνοδευτικών μέτρων για τον COVID-19 στον τομέα της δικαιοσύνης), κατά το οποίο όλες οι ισχύουσες σε αστικές υποθέσεις δικονομικές προθεσμίες των οποίων το γεγονός ενάρξεως επέρχεται μετά τις 21 Μαρτίου 2020 ή οι οποίες δεν έχουν ακόμη εκπνεύσει μέχρι την ημερομηνία αυτή διακόπτονται μέχρι και τις 30 Απριλίου 2020 και αρχίζουν να τρέχουν εκ νέου από την 1η Μαΐου 2020;

II. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

Σκεπτικό:

- 1 **1. Πραγματικά περιστατικά και πορεία της διαδικασίας**
- 2 Το Bezirksgericht für Handelsachen Wien (ειρηνοδικείο Βιέννης, αρμόδιο για εμπορικές υποθέσεις, Αυστρία) εξέδωσε, ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, στις 6 Μαρτίου 2020, ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής, η οποία επιδόθηκε στον εγκατεστημένο στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας καθού στις 4 Απριλίου 2020. Με έγγραφο παραδοθέν στο ταχυδρομείο στις 18 Μαΐου 2020, ο καθού υπέβαλε δήλωση αντιρρήσεων κατά της διαταγής αυτής. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε τη δήλωση αντιρρήσεων ως εκπρόθεσμη, με το αιτιολογικό ότι δεν υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας των 30 ημερών που προβλέπει συναφώς το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για [σελ. 3 του πρωτοτύπου] τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής (στο εξής: κανονισμός 1896/2006).
- 3 Το Handelsgericht Wien (εμποροδικείο Βιέννης, Αυστρία), δικάζον κατ' έφεση, εξαφάνισε την ως άνω διάταξη. Η προθεσμία για την υποβολή δηλώσεως αντιρρήσεων κατά το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 1896/2006 διακόπηκε, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του αυστριακού Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz (ομοσπονδιακού νόμου περί συνοδευτικών μέτρων για τον COVID-19 στον τομέα της δικαιοσύνης) (1. COVID-19-JuBG· BGBl. I 16/2020). Η διάταξη αυτή προβλέπει τη διακοπή όλων των δικονομικών προθεσμιών που άρχισαν να τρέχουν στις 22 Μαρτίου [2020] ή μεταγενέστερα μέχρι και τις 30 Απριλίου 2020 και την εκ νέου έναρξή τους την 1η Μαΐου 2020.
- 4 Κατά της αποφάσεως αυτής βάλλει η αίτηση αναιρέσεως της αναιρεσείουσας, με την οποία ζητεί την επαναφορά σε ισχύ της διατάξεως του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου.

5 Το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) αποφάσισε να αναστείλει την αναιρετική διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ένα ουσιαδές για την επίλυση της διαφοράς προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία του κανονισμού 1896/2006.

6 **2. Το νομικό πλαίσιο:**

7 2.1. Δίκαιο της Ένωσης:

8 Το άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1896/2006 ορίζει τα εξής:

Αντίθεση κατά της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής

1. Ο καθού μπορεί να υποβάλει δήλωση αντιρρήσεων κατά της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής ενώπιον του δικαστηρίου προέλευσης χρησιμοποιώντας το τυποποιημένο έντυπο F που παρατίθεται στο Παράρτημα VI, το οποίο του παρέχεται μαζί με την ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής. **[σελ. 4 του πρωτοτύπου]**

2. Η δήλωση αντιρρήσεων πρέπει να αποστέλλεται εντός 30 ημερών από την ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της διαταγής στον καθού.

9 Το άρθρο 20 του κανονισμού 1896/2006 ορίζει τα εξής:

Επανεξέταση σε έκτακτες περιπτώσεις

1. Μετά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 16, παράγραφος 2, ο καθού δικαιούται να ζητήσει την επανεξέταση της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης, όταν:

a) i) η διαταγή πληρωμής επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 14,

και

ii) η επίδοση ή κοινοποίηση δεν διενεργήθηκε εγκαίρως ώστε να είναι σε θέση ο καθού να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, χωρίς δική του υπαιτιότητα,

ή

β) ο καθού δεν είχε τη δυνατότητα να αντιταχθεί στην αξίωση για λόγους ανωτέρας βίας ή λόγω εκτάκτων περιστάσεων, χωρίς δική του υπαιτιότητα,

εφόσον και στις δύο περιπτώσεις ενεργεί ταχέως.

2. Μετά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 16, παράγραφος 2, ο καθού δικαιούται επίσης να ζητήσει την επανεξέταση της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης, όταν η έκδοση της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής ήταν προδήλως εσφαλμένη, λαμβανομένων

υπόψη των απαιτήσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, ή λόγω άλλων εξαιρετικών περιστάσεων. [σελ. 5 του πρωτοτύπου]

3. *Εάν το δικαστήριο απορρίψει την αίτηση του καθού με βάση το ότι δεν ισχύει κανένας από τους λόγους επανεξέτασης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής παραμένει εν ισχύ.*

Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι η επανεξέταση δικαιολογείται για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, η ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής καθίσταται άκυρη.

10 Το άρθρο 26 του κανονισμού 1896/2006 ορίζει τα εξής:

Σχέση με το εθνικό δικονομικό δίκαιο

Όλα τα δικονομικά ζητήματα που δεν ρυθμίζονται ρητά με τον παρόντα κανονισμό διέπονται από το εθνικό δίκαιο.

11 2.2. Εθνικό δίκαιο:

12 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτη και δεύτερη περίοδος, του δημοσιευθέντος στις 21 Μαρτίου 2020 1. COVID-19-JuBG, όπως ίσχυε, κατόπιν της τροποποίησής του με τον 4. COVID-19-Gesetz (τέταρτο νόμο για τον COVID-19) (BGBl. I 24/2020), κατά τον χρόνο της επιδόσεως της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής στον καθού, στις 4 Απριλίου 2020, καθώς και κατά τον χρόνο της αποστολής της δηλώσεως αντιρρήσεων από τον καθού, στις 18 Μαΐου 2020, ορίζει τα εξής:

Διαδικασίες σε αστικές υποθέσεις

Διακοπή προθεσμιών

§ 1 (1) Στο πλαίσιο ένδικων διαδικασιών, διακόπτονται μέχρι και τις 30 Απριλίου 2020 όλες οι δικονομικές προθεσμίες, εφόσον το γεγονός που προκαλεί την έναρξή τους επέρχεται μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος ομοσπονδιακού νόμου, καθώς και οι δικονομικές προθεσμίες οι οποίες δεν έχουν ακόμη εκπνεύσει μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος ομοσπονδιακού νόμου. Οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν να τρέχουν εκ νέου.

13 **3. Θεμελίωση του προδικαστικού ερωτήματος: [σελ. 6 του πρωτοτύπου]**

14 3.1. Στην αυστριακή νομική θεωρία υποστηρίζονται αντίθετες απόψεις ως προς το ζήτημα αν η προβλεπόμενη στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG διακοπή όλων των δικονομικών προθεσμιών στις αστικές υποθέσεις εφαρμόζεται και για την προθεσμία των 30 ημερών που προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 1896/2006 για την υποβολή δηλώσεως αντιρρήσεων κατά ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, ή αν το άρθρο 20 του

κανονισμού 1896/2006 καθιστά ανεφάρμοστη την εθνική ρύθμιση του άρθρου 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG όσον αφορά την προθεσμία αυτή.

- 15 3.2. Από τη μια πλευρά, υποστηρίζεται ότι το άρθρο 20 του κανονισμού 1896/2006 λαμβάνει υπόψη (αφηρημένα) καταστάσεις όπως η κρίση του COVID-19 και προβλέπει, για τέτοιες καταστάσεις, τη δυνατότητα επανεξετάσεως της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής και, εφόσον καταστεί αναγκαίο, την κήρυξη της ακυρότητάς της. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατή η προσφυγή στο εθνικό δίκαιο, λαμβανομένης υπόψη της ρυθμίσεως του άρθρου 20 του κανονισμού 1896/2006 που θεσπίστηκε ακριβώς και για την αντιμετώπιση περιπτώσεων ανωτέρας βίας, στις οποίες θα μπορούσε να ενταχθεί η κρίση του COVID-19 [παραλειπόμενα].
- 16 3.3. Η αντίθετη άποψη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG δεν «τίθεται εκποδών» από τους κανόνες σχετικά με τη διαδικασία επανεξετάσεως κατά το άρθρο 20 του κανονισμού 1896/2006. Ο κανονισμός 1896/2006 ρυθμίζει, στο άρθρο 16, παράγραφος 2, μόνο τη διάρκεια της προθεσμίας υποβολής της δηλώσεως αντιρρήσεων. Το ζήτημα ενδεχόμενης διακοπής της προθεσμίας αυτής δεν έχει ρυθμιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οπότε θα πρέπει –σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού 1896/2006– να εφαρμοστεί συναφώς το εθνικό δίκαιο. Η πανδημία του COVID-19 δεν ελήφθη υπόψη κατά τη σύνταξη του κανονισμού 1896/2006. Το άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1896/2006 [σελ. 7 του πρωτοτύπου] αποσκοπεί απλώς στην επίτευξη «δικαιοσύνης σε ειδικές περιπτώσεις» και δεν περιέχει γενική ρύθμιση εξαιρετικής καταστάσεως (όπως είναι η παρούσα κρίση του COVID-19). Κατά συνέπεια, η προβλεπόμενη στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG γενική διακοπή όλων, κατ' αρχήν, των δικονομικών προθεσμιών δεν «τίθεται εκποδών» από την ως άνω διάταξη και, επομένως, εφαρμόζεται και στο πεδίο του κανονισμού 1896/2006 [παραλειπόμενα].
- 17 3.4. Σύμφωνα με τις προπαρασκευαστικές εργασίες σχετικά με το άρθρο 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG [παραλειπόμενα], οι περιορισμοί στον δημόσιο βίο εξαιτίας του COVID-19 έχουν επιπτώσεις και στις [αυστριακές] ένδικες διαδικασίες. Εξαιτίας απουσιών λόγω ασθενείας ή «λόγω ληφθέντων μέτρων» τόσο του δικαστικού προσωπικού όσο και των επαγγελματιών που παρέχουν νομικές συμβουλές και των διαδίκων, δεν είναι πάντοτε δυνατή ή εφικτή η διενέργεια διαδικαστικών πράξεων εντός των προβλεπομένων στον νόμο προθεσμιών, δεδομένου ότι οι προσωπικές επαφές μεταξύ ατόμων πρέπει να αποφεύγονται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό. Κατά συνέπεια, πρέπει να διακόπτονται, για ορισμένο χρόνο, όλες οι δικονομικές προθεσμίες (τόσο οι τασσόμενες από τον νόμο όσο και οι τασσόμενες από τον δικαστή) σε αστικές υποθέσεις, με εξαίρεση εκείνες οι οποίες αρχίζουν ή τρέχουν στο πλαίσιο διαδικασιών που αφορούν τη διατήρηση σε ισχύ στερητικού της ελευθερίας μέτρου. Ο γενικός αυτός κανόνας αποσκοπεί να παράσχει ταχέως σε όλους τους διαδίκους και στους εκπροσώπους τους ασφάλεια δικαίου.
- 18 3.5. Κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, θα μπορούσε να ανακύψει το ερώτημα αν όλες οι περιπτώσεις στις οποίες, λόγω της [σελ. 8 του πρωτοτύπου]

κρίσεως του COVID-19 και των επιπτώσεών της στην ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής, υφίσταται ο κίνδυνος να παραλείψει ένας καθού, χωρίς δική του υπαιτιότητα, την εμπρόθεσμη υποβολή δηλώσεως αντιρρήσεων ή να μην τηρήσει την προθεσμία που διαθέτει προς τούτο σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 1896/2006 θα πρέπει να ρυθμίζονται κατά τρόπο περιοριστικό από τον κανονισμό αυτόν υπό την έννοια ότι, συναφώς, το μόνο διαθέσιμο ένδικο βοήθημα είναι να ζητηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1896/2006, η επανεξέταση της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, η οποία, εάν ζητηθεί, μπορεί να οδηγήσει, κατά περίπτωση, στην κήρυξη της ακυρότητας της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1896/2006. Υπέρ της ερμηνείας αυτής θα μπορούσε να συνηγορήσει το γεγονός ότι η πανδημία του COVID-19 συνιστά γεγονός ανωτέρας βίας ή έκτακτη περίπτωση, κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1896/2006, και ότι ο σκοπός της ρυθμιζόμενης στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG διακοπής της διαδικασίας (αποτροπή του κινδύνου μη τήρησης της προθεσμίας εξαιτίας της κρίσεως του COVID-19) είναι παρεμφερής προς αυτόν του άρθρου 20, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1896/2006 (όπου τούτο προβλέπεται γενικότερα για περιπτώσεις ανωτέρας βίας καθώς και για έκτακτες περιστάσεις οι οποίες θίγουν τον καθού). Επομένως, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 1896/2006 προθεσμία υποβολής δηλώσεως αντιρρήσεων, παράλληλα με το άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1896/2006, δεν πρέπει να υπόκειται σε αποκλίνουσα εθνική ρύθμιση η οποία (όπως το άρθρο 1, παράγραφος 1, του 1. COVID-19-JuBG) αποσκοπεί στην αποτροπή του προκαλούμενου από την πανδημία του COVID-19 κινδύνου μη τήρησης της προθεσμίας αυτής (μέσω της γενικής διακοπής όλων των δικονομικών προθεσμιών).

- 19 3.6. Από την άλλη πλευρά, θα μπορούσε, πάντως, να γίνει δεκτό ότι το δικονομικό ζήτημα της διακοπής –επομένως, μεταγενέστερης νέας αρχής– της [σελ. 9 του πρωτοτύπου] προβλεπόμενης στο άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 1896/2006 προθεσμίας υποβολής δηλώσεως αντιρρήσεων δεν ρυθμίζεται (τυπικώς) στον εν λόγω κανονισμό (ιδίως δε στο άρθρο 20), οπότε το ζήτημα αυτό διέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού 1896/2006, από τις εθνικές διατάξεις [παραλειπόμενα].
- 20 3.7. Επειδή δεν είναι δυνατόν να δοθεί σαφής και άνευ αμφισημίας απάντηση στο ερώτημα αυτό βάσει του γράμματος των άρθρων 20 και 26 του κανονισμού 1896/2006, η διευκρίνιση του εν λόγω νομικού ζητήματος πρέπει να ζητηθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 21 [παραλειπόμενα] [διακοπή της δίκης]
[παραλειπόμενα]